

Příběhy našich sousedů – Šluknovsko 2026

Scénář – Marek Douša

Šluknovský výběžek. Kraj na okraji mapy, kde silnice často končí lesem a ticho má vlastní hlas. Místo, které si člověk buď zamiluje, nebo mu nikdy nepřijde pod kůži.

Právě tady dnes žije Marek Douša. Autor, kreslíř a kronikář severu. Jeho příběh ale začíná jinde.

Marek se narodil se v Kolíně v roce 1962 a vyrůstal vyrůstal v Pečkách, kde s ním žila také babička a děda. Maminka byla porodní asistentka, tatínek technik. A někde mezi nimi kluk, který chodil do skautu a učil se pozorovat svět. Svět, který se tehdy tvářil pevně a neměnně.

Moje babička byla vyučená krejčová a vyučila se krejčovou ve Vídni. Tak asi před sto deseti, bych řekl, lety. Babička byla taková malá kapitalistka. Měli takovej pididomeček, takovej jak z pohádky, ale malinkej. A tam měli ještě menší kuchyň, tam měla babička šicí stroj a tam obšila celej středočeský kraj, vlastně.

Pak přišel rok 1968. Rok, kdy se doma šeptalo o Vídni a o Kanadě. O kufrech, které se nikdy nezabalily.

Ale místo cesty ven přišla cesta na sever do Velkého Šenova. Město na okraji mapy, ale ne na okraji příběhu.

Tatínek, ten poslal všechny myslím někam tam kam patřili, ty soudruhy, ale jaksi se už pak nemohl vrátit do té práce. A to je ten důvod, proč jsme tady, protože tady měl nějaký bratrance, nebo něco takovýho. Takže jsme kvůli tomu tady.

Tady Marek dokončil základní školu, poté gymnázium v Rumburku. Později studoval dřevařskou školu, možná i proto, že dřevo má paměť. A možná proto, že paměť byla tehdy to jediné, co člověku nikdo nemohl vzít. Vojně se nevyhnul, ale ani ona ho nezlomila.

Pro mě socialismus byla otrava, ale dala se vydržet. Víte co, to byla taková doba, která byla jako, všechno bylo jako. Jako jsme se měli dobře. Jako jsme plnili plány. Jako jsme volili ty bolševiky. Jako, všechno bylo jako. A všichni to věděli, že to bylo jako a všichni dělali jako že to jako je, jako správně. Že to byl takovej bizár.

Po návratu z vojny odešel do Prahy. Pracoval v nemocnici v Krči, mezi chodbami, kde se potkávaly bolesti i naděje. A pak přišel listopad 1989.

Ten rozhodující týden, jsem byl opět ve Velkém Šenově. Ten pátek sedmnáctýho jsme říkali, ty vole, co se děje. To se začalo mluvit o tom, jak je tam zmasakrovali, na tý Národní a tak. A tam kde to doted'ka bydlíme, tam bylo zažádáno asi patnáct let o telefon, aby jsme měli jako telefon. A to je fakt jako vtipný, že jo. A já jsem se nemohl dovolat do té Prahy nikomu, chtěl jsem vědět co ty mý kamarádi, jestli to přežili, nebo tak. No tak jsme jeli do Prahy, protože jsme bydleli v Karlíně a už nás vlastně do toho města nechtěli pustit esenbáci. Ale my jsme tam měli trvalý bydlíště, takže nás tam pustili. A byli jsme na tom Václaváku. My jsme nabrali na MATFYZu, což bylo kousek vedle od toho domu, kde jsme bydleli, nějaký letáky a vezli jsme je sem. Dělat revoluci sem, ale tady žádná revoluce nebyla, ještě. Tady to trvalo.

Po revoluci myl nádobí. Možná to zní obyčejně, ale právě tehdy se začaly rodit vtipy. Kreslené, ostré, někdy kruté, ale pravdivé. Noviny Kuk a Škrt. Pak Sorry!

A prdel zůstala v podtitulu a je to PRavá DEMokratická Legrace.

A nakonec Reflex. Třicet let kresleného komentáře k tomu, co jsme prožívali jako země. V roce 1995 se vrací do Velkého Šenova. S manželkou Gábinou a dcerou Annou. Zakládá filmový festival Šenovská Svině. Začíná psát o Šluknovském výběžku. O místu, které není kulisou, ale hlavní postavou.

A vymyslel jsem si ten první web, tady, ten vesnickej a začal jsem vlastně jakoby psát o výběžku. Tam je trošku jako nebezpečí, že to objedeš dvakrát a už všechno víš. A tak si musíš

přidávat další a další oblasti. A tak se to nějakým způsobem mění, ale vlastně nejenom o tomhleto našem venkově, ale o žádném venkově se nedočetete v novinách, protože tady žádný novináři nejsou.

Vzniká web vybežek.eu. Příběhy lidí, krajiny, každodennosti. V roce 2020 vychází kniha Čárymáry. Název, který je zároveň kouzlem i úsměvem nad tím, co se nedá vzít úplně vážně.

Dnes Marek Douša dál mapuje sever. Točí videa pro divadlo v Mostě a pro České Švýcarsko.

A pořád se dívá kolem sebe tak, jako kdysi kluk ze skautu. S humorem. S lehkostí. A s vědomím, že i místa na okraji mapy mají co vyprávět.

Dělejte, co chcete a dělejte to, co nejlíp umíte.